

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 342.951:343.148(477)

Корнійко Станіслав Миколайович

*начальник відділу озброєння лабораторії сертифікації
ручної вогнепальної зброї та спеціальних засобів самозахисту
Державний науково-дослідний інститут МВС України*

Корнийко Станислав Николаевич

*начальник отдела вооружения лаборатории сертификации
ручного огнестрельного оружия и специальных средств самозащиты
Государственный научно-исследовательский институт МВД Украины*

Korniiko Stanislav

*Head of Laboratory of Certification of
Hand-Held Firearms and Special Means of Self-Defense
State Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine*

**ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
СФЕРІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ
ОСОБЕННОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ
АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ
ЭКСПЕРТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ В УКРАИНЕ
PECULIARITIES OF ACTIVITIES OF THE SUBJECTS OF
ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF EXPERT
ACTIVITIES IN THE FIELD OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN
UKRAINE**

*Анотація. Експертна діяльність в сфері комп'ютерних технологій
поєднує в собі риси різних експертиз - як судових, так і несудових. Коло*

суб'єктів такої експертної діяльності досить широке. Тому відносини, що виникають з регулювання експертної діяльності в сфері комп'ютерних технологій, відрізняються широким розмаїттям і відчують правове регулювання з боку різних галузей права. При цьому визначення специфіки адміністративно-правового статусу публічної адміністрації є важливим фактором, безпосередньо впливає на належне здійснення експертної діяльності в сфері комп'ютерних технологій, а також забезпечення прав і свобод фізичних і юридичних осіб в процесі здійснення судово-експертної діяльності.

Адміністративно-правове регулювання експертної діяльності в сфері комп'ютерних технологій в Україні здійснюється досить широким колом суб'єктів публічної адміністрації, перш за все в аспекті несудових експертиз. Втім, поки повноваження суб'єктів публічної адміністрації та власне процес проведення експертизи можна вважати стандартизованими тільки по судових експертиз комп'ютерних технологій, тоді як по несудових експертиз у зазначеній сфері відповідні питання залишаються неврегульованими - зокрема, процес проведення експертизи більш-менш регламентований тільки про наукову і науково -технічної експертизи, а державні органи, які призначають, проводять або здійснюють контроль / нагляд за проведенням експертизи Адель різноплановими, іноді незпівставлюваними повноваженнями, які в більшості своїй не є спрямованими специфічно на регулювання експертної діяльності. Тому слід зробити висновок, що адміністративно-правовий статус публічної адміністрації в області експертної діяльності в сфері комп'ютерних технологій потребує вдосконалення шляхом визначення більш чітких прав і обов'язків науково-дослідних установ, на які покладається проведення судових експертиз, а також стандартизації процедур проведення та адміністративно-правового регулювання судових і несудових експертиз у

зазначеній сфері.

Ключові слова: експертна діяльність, комп'ютерні технології, адміністративно-правовий статус, публічна адміністрація.

Анотація. Экспертная деятельность в сфере компьютерных технологий сочетает в себе черты различных экспертиз - как судебных, так и несудебных. Круг субъектов такой экспертной деятельности достаточно широк. Поэтому отношения, возникающие по регулированию экспертной деятельности в сфере компьютерных технологий, отличаются широким разнообразием и испытывают правового регулирования со стороны различных отраслей права. При этом определение специфики административно-правового статуса публичной администрации является важным фактором, непосредственно влияет на надлежащее осуществление экспертной деятельности в сфере компьютерных технологий, а также обеспечение прав и свобод физических и юридических лиц в процессе осуществления судебно-экспертной деятельности.

Административно-правовое регулирование экспертной деятельности в сфере компьютерных технологий в Украине осуществляется довольно широким кругом субъектов публичной администрации, прежде всего в аспекте несудебных экспертиз. Впрочем, пока полномочия субъектов публичной администрации и собственно процесс проведения экспертизы можно считать стандартизированными только по судебным экспертизам компьютерных технологий, тогда как по несудебным экспертизам в указанной сфере соответствующие вопросы остаются неупорядоченными - в частности, процесс проведения экспертизы более или менее регламентирован только о научной и научно-технической экспертизы, а государственные органы, которые назначают, проводят или осуществляют контроль / надзор за проведением экспертизы наделены разноплановыми, иногда неспівставлюваними полномочиями, которые в

большинстве своем не являются направленными специфически на регулирование экспертной деятельности. Поэтому следует сделать вывод, что административно-правовой статус публичной администрации в области экспертной деятельности в сфере компьютерных технологий требует усовершенствования путем определения более четких прав и обязанностей научно-исследовательских учреждений, на которые возлагается проведение судебных экспертиз, а также стандартизации процедур проведения и административно-правового регулирования судебных и несудебных экспертиз в указанной сфере.

Ключевые слова: *экспертная деятельность, компьютерные технологии, административно-правовой статус, публичная администрация.*

Summary. *Expertise in the field of computer technology combines features of different expertise - both judicial (forensic examination) and non-judicial. The range of subjects of such expertise is quite wide. Consequently, the relationships arising from the regulation of computer science expertise are diverse and subject to legal regulation by various fields of law. However, the legal rules governing the organization and conduct of computer technology expertise in Ukraine, by their nature, reflecting a unique combination of subject matter and method of regulation, are administrative law. The rules of administrative law, in particular, provide for the legal regulation of relations formed in the management of the process of expertise in the field of computer technology.*

The administrative and legal regulation of computer technology expertise in Ukraine is carried out by a fairly wide range of public administration entities, notably in the area of non-judicial expertise. However, at present, the powers of public administration entities and the actual examination process can be considered standardized only with respect to forensics of computer technologies, while the non-judicial examinations in the said field remain unsettled - in particular, the examination process is more or less regulated only with respect to

scientific and scientific and technical expertise, and government bodies that designate, conduct, or supervise the examination of expertise are diversified powers, most of which are not specifically aimed at regulating the activities of the expert. Therefore, it should be concluded that the administrative and legal status of public administration in the field of computer technology expertise needs to be improved by defining the clearer rights and responsibilities of the research institutions charged with conducting forensic examination, as well as standardizing the procedures for conducting and the administrative and legal regulation of judicial and non-judicial expertise in the field of computer technology.

Key words: *examination, computer technologists, administrative and legal status, public administration.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Експертна діяльність у сфері комп'ютерних технологій поєднує в собі риси різних експертиз – як судових, так і несудових. Коло суб'єктів такої експертної діяльності є досить широким. Відтак відносини, що виникають щодо регулювання експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій, відрізняються широким розмаїттям і зазнають правового регулювання з боку різних галузей права. Втім юридичні норми, що регулюють організацію й проведення експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій в Україні, за своєю природою, що відображає унікальну комбінація предмета й методу правового регулювання, належать до адміністративного права. За допомогою норм адміністративного права здійснюється, зокрема, правова регламентація відносин, що складаються в сфері управління процесом експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій. При цьому окреслення специфіки адміністративно-правового

статусу публічної адміністрації є важливим чинником, що безпосередньо впливає на належне здійснення експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій, а також забезпечення прав і свобод фізичних і юридичних осіб у процесі здійснення судово-експертної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Дослідженню специфіки діяльності суб'єктів адміністративно-правового регулювання експертної діяльності присвячені наукові праці таких відомих вітчизняних вчених, як Ю.Олійник [18], В.Галуцько [19], О.Єщук [19], І.Стародубов [1] тощо. Водночас, малодослідженою лишається проблематика адміністративно-правового статусу суб'єктів, що здійснюють адміністративно-правове регулювання галузі експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій в Україні.

Постановка завдання. Мета статі полягає у визначенні особливостей діяльності суб'єктів адміністративно-правового регулювання експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій в Україні.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи питання адміністративно-правового регулювання експертної діяльності в Україні, І.Стародубов зазначає, що органами державної влади, які віднесено до суб'єктів адміністративно-правового регулювання, є, зокрема: Кабінет Міністрів України; Міністерство юстиції України, МВС України, Міністерство оборони України, Служба безпеки України, інші центральні органи влади, на які, згідно із чинним законодавством, покладаються обов'язки щодо організації та здійснення експертної діяльності; місцеві державні адміністрації [1, с. 7-8]. При цьому Кабінет Міністрів України за допомогою своїх нормативно-правових актів врегульовує низку важливих аспектів у сфері експертної діяльності, а саме: визначає процедуру атестації та

державної реєстрації методик проведення експертиз; формує перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців, зокрема майбутніх експертів, у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра й магістра; визначає порядок організації й проведення окремих видів експертиз та експертних досліджень; встановлює розміри плати за проведення окремих видів експертиз; закріплює порядок і розміри компенсації витрат та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів; затверджує перелік платних послуг, що надаються експертними установами судових експертиз. Водночас, адміністративно-правове регулювання експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій в Україні здійснюється доволі широким колом суб'єктів публічної адміністрації, передусім в аспекті несудових експертиз.

Так, відповідно до ст. 7 Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 р. [2], передбачена державна акредитація фізичних та юридичних осіб на право проведення наукової і науково-технічної експертизи. Державну акредитацію фізичних і юридичних осіб на право проведення наукової і науково-технічної експертизи проводить центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері наукової, науково-технічної діяльності. При цьому порядок проведення державної акредитації фізичних і юридичних осіб на право проведення наукової і науково-технічної експертизи, форму свідоцтва на право проведення такої експертизи та перелік документів державного зразка, що дають фізичним особам право на провадження експертної діяльності і надання експертних послуг без отримання свідоцтва, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері науки. Ст. 28 вказаного Закону

присвячена питанням державного управління у сфері наукової і науково-технічної експертизи. Так, державне управління у сфері наукової і науково-технічної експертизи здійснюється Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері науки, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері наукової, науково-технічної діяльності. Відповідно до ст.ст. 29-30 вказаного Закону, певними повноваженнями у сфері наукової і науково-технічної експертизи наділені також місцеві державні адміністрації, місцеві ради та їх виконавчі органи.

Закон України « від 15.12.1993 р. [3] передбачає проведення експертизи заявки. Відповідно до ст.3 повноваження публічної адміністрації у цих питаннях здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони прав на винаходи і корисні моделі. Аналогічні повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, передбачені також Законом України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 р. [4] й і Законом України «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів» (назва в редакції від 19.09.2019, стара назва – Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем») [5] .

Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» від 02.12.2010 р.[6], під дію якого підпадають комп'ютерні технології, передбачає здійснення державного контролю продукції - діяльності органів доходів і зборів із забезпечення відповідності продукції, що ввозиться на митну територію України для вільного обігу, встановленим вимогам, а також забезпечення відсутності загроз від такої продукції суспільним інтересам, а також ринкового нагляду - діяльності органів

ринкового нагляду з метою забезпечення відповідності продукції встановленим вимогам, а також забезпечення відсутності загроз суспільним інтересам. Відповідно до ст.11 цього закону, з метою здійснення ринкового нагляду органи ринкового нагляду (центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері державного ринкового нагляду у межах сфери своєї відповідальності) в межах сфер їх відповідальності. При цьому органами, що здійснюють контроль продукції, є органи доходів і зборів. Органами, що здійснюють ринковий нагляд, є доволі широкий спектр центральних органів виконавчої влади (Державна екологічна інспекція України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Державна служба України з питань праці, органи доходів і зборів тощо). В ході реалізації своїх повноважень органами ринкового нагляду може бути вжито обмежувальних (корегувальних) заходів щодо ввезеної на митну територію України з іншої держави продукції, що не відповідає встановленим вимогам, відповідні органи ринкового нагляду повідомляють органи доходів і зборів про таку продукцію.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 р. [7] передбачає здійснення державного нагляду (контролю) - діяльності уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища. При цьому, відповідно до ст.8, до повноважень органу державного нагляду (контролю) належить,

зокрема, й призначення експертиз.

Відповідно до ст.26 Закону України «Про захист прав споживачів», який передбачає проведення експертизи продукції, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, наділений адміністративними повноваженнями щодо проведення незалежної експертизи у відповідних лабораторіях та інших установах, акредитованих на право проведення таких робіт згідно із законодавством, з оплатою вартості зразків і проведених досліджень (експертизи) за рахунок коштів державного бюджету.

Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 р. [8] який визначає, що державна експертиза технологій проводиться відповідно до Закону України "Про наукову і науково-технічну експертизу", основними суб'єктами публічної адміністрації у відповідній сфері визначає уповноважений орган з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, уповноважений орган з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також Національна академія наук України та галузеві академії наук, які беруть участь у закупівлі, передачі та/або використанні технологій.

Закон України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» від 23.02.2006 р. [9] передбачає проведення експертиз та експертних досліджень у сфері технічного і криптографічного захисту інформації з покладанням відповідних адміністративних повноважень на При Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Законом України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 р. [10] передбачено проведення спеціальної експертизи щодо наявності умов для

провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, яка проводиться з метою визначення в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях наявності умов, передбачених цим Законом, для провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею. Державний експерт з питань таємниць здійснює відповідно до вимог цього Закону віднесення інформації у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку до державної таємниці, зміни ступеня секретності цієї інформації та її розсекречування. Виконання функцій державного експерта з питань таємниць на конкретних посадових осіб покладається: у Верховній Раді України - Головою Верховної Ради України; в інших державних органах, Національній академії наук України, на підприємствах, в установах і організаціях - Президентом України за поданням Служби безпеки України на підставі пропозицій керівників відповідних державних органів, Національної академії наук України, підприємств, установ і організацій.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 р. [11] передбачає проведення державної експертизи комплексних систем захисту інформації, експертизи та підтвердження відповідності засобів технічного і криптографічного захисту інформації, яка здійснюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. [12], який передбачає проведення державної експертизи інвестиційних проектів, визначає форми державного регулювання інвестиційної діяльності. При цьому державне регулювання інвестиційної діяльності включає управління державними інвестиціями, а також регулювання умов інвестиційної

діяльності і контроль за її здійсненням усіма інвесторами та учасниками інвестиційної діяльності. Управління державними інвестиціями здійснюється органами державної влади та органами влади Автономної Республіки Крим та включає планування, визначення умов і виконання конкретних дій по інвестуванню бюджетних і позабюджетних коштів. Відповідно до «Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проектів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2011 р. № 701 [13], державна експертиза, підготовка і надання суб'єкту інвестиційної діяльності за її результатами висновку проводяться центральними органами виконавчої влади, які реалізують державну політику у сфері, якої стосується інвестиційний проект, або Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями у разі, коли інвестиційний проект стосується розвитку відповідного регіону. Методику проведення державної експертизи та форму висновку за її результатами затверджує Мінекономіки.

Для прикладу розглядемо адміністративні повноваження в системі експертних установ Мін'юсту України, де експертну діяльність у сфері комп'ютерних технологій було розпочато на початку 2000х років у Київському науково-дослідному інституті судових експертиз (КНДІСЕ) за напрямком «Дослідження комп'ютерної техніки та програмних продуктів».

Необхідно зауважити, що особливості діяльності суб'єктів публічної адміністрації у адміністративно-правовому регулюванні експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій розкриваються через форми і методи такої діяльності. Під формами адміністративної діяльності публічної адміністрації у галузі адміністративно-правового регулювання експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій слід розуміти зовнішнє вираження однорідних за своїм характером і правовою природою груп адміністративних дій експертів, які здійснюють дослідження комп'ютерних

технологій, та підрозділів (структур), в яких вони проходять службу (працюють), з метою забезпечення проведення законної, незалежної, об'єктивної та повної експертизи комп'ютерних технологій. До таких форм діяльності відносять: видання підзаконних нормативно-правових актів; укладення адміністративних договорів; вчинення інших юридично значущих дій; здійснення матеріально-технічних операцій. Під методами діяльності публічної адміністрації при цьому розуміють способи й прийоми цілеспрямованого впливу норм адміністративного права на поведінку учасників адміністративно-правових відносин. Серед основних методів діяльності публічної адміністрації можуть бути згадані заохочення, переконання, примус та контроль.

Висновки. Наразі повноваження суб'єктів публічної адміністрації та власне процес проведення експертизи можна вважати стандартизованими лише щодо судових експертиз комп'ютерних технологій, тоді як щодо несудових експертиз у вказаній сфері відповідні питання лишаються невпорядкованими – зокрема, процес проведення експертизи більш-менш регламентований лише щодо наукової та науково-технічної експертизи, а державні органи, що призначають, проводять або здійснюють контроль/нагляд за проведенням експертизи наділені різноплановими, подекуди незпівставлюваними повноваженнями, які здебільшого не є спрямованими специфічно на регулювання експертної діяльності. Відтак слід дійти висновку, що адміністративно-правовий статус публічної адміністрації у галузі експертної діяльності у сфері комп'ютерних технологій потребує удосконалення шляхом визначення більш чітких прав та обов'язків науково-дослідних установ, на які покладається проведення судових експертиз, а також стандартизації процедур проведення та адміністративно-правового регулювання судових і несудових експертиз у вказаній сфері.

Література

1. Стародубов І.В. Адміністративно-правове регулювання експертної діяльності в Україні: автореф. дисс. ... канд.юрид.наук. 12.00.07. Запоріжжя, 2014. 20 с.
2. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 14.12.2019)
3. від 15.12.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> (дата звернення 10.12.2019)
4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення 16.12.2019)
5. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 05.11.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 16.12.2019)
6. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17> (дата звернення 18.12.2019)
7. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16> (дата звернення 18.12.2019)
8. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»: Закон України від 14.09.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16> (дата звернення 06.12.2019)
9. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15> (дата звернення 21.12.2019)

10. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення 23.12.2019)
11. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 22.12.2019)
12. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення 18.12.2019)
13. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проектів: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2011 р. № 701. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/701-2011-%D0%BF> (дата звернення 20.12.2019)
14. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15> (дата звернення 20.12.2019)
15. Про затвердження Положення про порядок проведення експертизи в галузі державного експортного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.1997 р. № 767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/767-97-%D0%BF> (дата звернення 20.12.2019)
16. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства Юстиції України 08.10.1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98> (дата звернення 07.12.2019)
17. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення 29.11.2019)

18. Олійник О. О. Адміністративно-правове регулювання судово-експертної діяльності: деякі теоретичні аспекти / О.О. Олійник // Форум права. 1/01. №1. С. 408, 412.
19. Олійник О.О., Галуцько В.В., Єщук О.М. Адміністративно-правове регулювання судово-експертної діяльності: монографія. Херсон: Гринь Д.С., 2015. 224 с.

References

1. Starodubov I.V. Administratyvno-pravove rehuliuвання експертної діяльності в Україні: avto-ref. dyss. ... kand.yuryd.nauk. 12.00.07. Zaporizhzhia, 2014. 20 s.
2. Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu ekspertyzu: Zakon Ukrainy vid 10.02.1995 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80> (data zvernennia 14.12.2019)
3. Pro okhoronu prav na vynakhody i korysni modeli: Zakon Ukrainy vid 15.12.1993 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> (data zvernennia 10.12.2019)
4. Pro okhoronu prav na znaky dlia tovariv i posluh: Zakon Ukrainy vid 15.12.1993 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (data zvernennia 16.12.2019)
5. Pro okhoronu prav na topohrafiu intehralnykh mikroskhem: Zakon Ukrainy vid 05.11.1997 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80> (data zvernennia 16.12.2019)
6. Pro derzhavnyi rynkovyi nahliad i kontrol nekharchovoi produktsii: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17> (data zvernennia 18.12.2019)

7. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 05.04.2007 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16> (data zvernennia 18.12.2019)
8. Pro derzhavne rehuliuвання diialnosti u sferi transferu tekhnolohii»: Zakon Ukrainy vid 14.09.2006 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16> (data zvernennia 06.12.2019)
9. Pro Derzhavnu sluzhbu spetsialnoho zv'iazku ta zakhystu informatsii Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 23.02.2006 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15> (data zvernennia 21.12.2019)
10. Pro derzhavnu taiemnytsiu: Zakon Ukrainy vid 21.01.1994 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (data zvernennia 23.12.2019)
11. Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh: Zakon Ukrainy vid 05.07.1994 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80> (data zvernennia 22.12.2019)
12. Pro investytsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18.09.1991 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (data zvernennia 18.12.2019)
13. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia derzhavnoi ekspertyzy investytsiinykh proektiv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 09.06.2011 r. № 701. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/701-2011-%D0%BF> (data zvernennia 20.12.2019)
14. Pro derzhavnyi kontrol za mizhnarodnymi peredachamy tovariv viiskovoho pryznachennia ta podviinoho vykorystannia: Zakon Ukrainy vid 20.02.2003 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15> (data zvernennia 20.12.2019)
15. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok provedennia ekspertyzy v haluzi derzhavnoho eksportnoho kontroliu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.07.1997 r. № 767. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/767-97-%D0%BF> (data zvernennia 20.12.2019)

16. Pro zatverdzhennia Instruksii pro pryznachennia ta provedennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen ta Naukovo-metodychnykh rekomendatsii z pytan pidhotovky ta pryznachennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen: Nakaz Ministerstva Yustytsii Ukrainy 08.10.1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98> (data zvernennia 07.12.2019)
17. Pro sudovu ekspertyzu: Zakon Ukrainy vid 25.02.1994. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (data zvernennia 29.11.2019)
18. Oliinyk O. O. Administratyvno-pravove rehuliuвання sudovo-ekspertnoi diialnosti: deiaki teoretychni aspekty / O.O. Oliinyk // Forum prava. 1/01. № 1. S. 408, 412.
19. Oliinyk O.O., Halunko V.V., Yeshchuk O.M. Administratyvno-pravove rehuliuвання sudovo-ekspertnoi diialnosti: monohrafiia. Kherson: Hrin D.S., 2015. 224 s.